

Závěry přezkoumání, zda stále trvají důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz

12. července 2017 – Upravené a doplněné znění po veřejné konzultaci

Dne 7. 2. 2018 skončí platnost přidělu rádiových kmitočtů společnosti O2 Czech Republic a.s. (dále jen „O2“) v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz.

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů stanoví v § 20 odst. 4 povinnost provést přezkum, zda trvají důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů pro dané kmitočtové pásmo ve lhůtě 18 měsíců před koncem platnosti přidělu. Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) proto provedl přezkum, zda důvody pro omezení počtu práv k využívání uvedených rádiových kmitočtů stále trvají, a zjistil následující:

1. Dosavadní využití kmitočtového úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz

Pro výstavbu sítě mobilních telefonů první generace udělilo Federální ministerstvo spojů České a Slovenské federativní republiky dne 16. 11. 1990 společnému podniku Správy Pošt Telekomunikací Praha, s. p. a Atlantic West B.V., spol. s r. o., licenci „budovat, vlastnit a provozovat veřejnou mobilní radiotelefonní síť pro celé území České republiky“, na základě které měl její držitel exkluzivní právo provozovat veřejné bezdrátové telefonní sítě v kmitočtovém pásmu 450 MHz a poskytovat veřejné bezdrátové telefonní služby v tomto pásmu po dobu 20 let.

Dne 1. 7. 2000 nabyl účinnosti zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů (dále jen „ZT“). S ohledem na přechodné ustanovení § 107 odst. 4 ZT bylo zahájeno dne 30. 5. 2001 správní řízení ve věci vydání telekomunikační licence, která by nahradila Licenci z roku 1990. Na základě ZT byla právnímu nástupci původního držitele licence – společnosti Eurotel Praha, spol. s r.o. udělena rozhodnutím Úřadu č. j. 5223/2002-610 dne 7. 2. 2002 *telekomunikační licence ke zřizování a provozování veřejné mobilní telekomunikační sítě v pásmu 450 MHz*. Tato licence nabyla právní moci dne 7. 2. 2002 a byla následně změněna rozhodnutím Úřadu č. j. 6222/2003-610 o změně č. 1 ze dne 31. 3. 2003.

Po nabytí účinnosti zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), byla v roce 2005 podle přechodných ustanovení § 136 odst. 5 a 6 Zákona telekomunikační licence nahrazena z hlediska práva poskytovat komunikační činnost všeobecným oprávněním a z hlediska práv k rádiovým kmitočtům v telekomunikační licenci obsažených byla nahrazena rozhodnutím o přidělu rádiových kmitočtů uděleným společnosti Eurotel Praha spol. s r. o. rozhodnutím Úřadu ze dne 2. 8. 2005, č. j. 26858/2005-613/II. vyř., následně ve znění změny ze dne 2. 8. 2006 (změna názvu společnosti na Telefónica O2 Czech Republic, a.s.).

V původní licenci z r. 1990 byla stanovena platnost licence na *20 let od data založení nebo data splnění nebo zřeknutí se všech podmínek popsanych v § 4.9 Dohody o založení společného podniku ... („datum zřízení“)*, přičemž se jako závazné bere to datum, které nastane nejpozději. Toto datum – 7. 2. 2011 – je uvedeno jako datum platnosti ve všech následných licencích a přidělech. Tyto licence a přiděly dále uváděly též právo žadatele požádat o prodloužení doby platnosti o prodlužovací období pěti let.

Držitel přidělu požádal před výše uvedeným datem o jeho prodloužení. Po nabytí účinnosti zákona č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. ke dni 1. 1. 2012, bylo možno v souladu s článkem II., bod 9 Přejížděných ustanovení tohoto zákona postupovat ve smyslu nově přijaté změny. Úřad proto provedl přezkum, zda důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů stále trvají, se závěrem, že je třeba i nadále zachovat omezení počtu práv v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz a umožnit tak další časově omezené využívání rádiových kmitočtů na základě dosavadního přidělu v tomto kmitočtovém pásmu s tím, že v Zákonem stanoveném předstihu pak Úřad rozhodne o způsobu využití dotčeného kmitočtového úseku před ukončením platnosti přidělu.

Následně Úřad podle § 20 odst. 5 Zákona zajistil ocenění dotčeného přidělu rádiových kmitočtů soudním znalcem. Soudní znalec stanovil znaleckým posudkem ze dne 30. června 2012 cenu kmitočtového přidělu výše uvedeného kmitočtového úseku pro období sedmi let (2011 až 2018) na 22 874 394 Kč. Doba platnosti přidělu byla v souladu s výše uvedeným znaleckým posudkem, s § 22 odst. 3 Zákona, s přiměřeností dané službě elektronických komunikací a v souladu s kmitočtovými plány, harmonizačními záměry Společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv, a bezpečností státu, stanovena do 7. února 2018. Tento stanovený časový rámec nebyl v kolizi se zájmem a požadavkem držitele přidělu, jak vyplývalo z jeho sdělení ze dne 5. dubna 2012.

Úřad následně postupem podle § 20 odst. 5 Zákona rozhodl bez výběrového řízení dne 3. 12. 2012 o udělení přidělu rádiových kmitočtů společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (nyní O2 Czech Republic a.s.).

V současnosti společnost O2 nadále provozuje síť s technologií CDMA a podle svého sdělení ze 14. 7. 2016 hodlá tuto síť provozovat i po 7. 2. 2018 (ukončení platnosti přidělu).

2. Postup při přezkumu trvání důvodů pro omezení počtu práv

Při přezkoumávání posuzoval Úřad vedle výše uvedeného i problematiku využívání dalších kmitočtových pásem pro širokopásmové mobilní služby. Při tom vzal v úvahu především očekávaný vývoj využívání rádiového spektra pro širokopásmové mobilní služby, jak je Úřad prezentoval v rámci dokumentace výběrových řízení týkajících se kmitočtových pásem 800, 1800, 2600 a 3700 MHz. Tyto materiály vycházely z procesu evropské harmonizace nakládání se spektrem koordinované prostřednictvím CEPT (Evropská konference poštovních a telekomunikačních správ) a orgánů Komise, kterými jsou RSPG (Skupina pro politiku rádiového spektra) a RSC (Výbor pro rádiové spektrum); dále z Rozhodnutí Rady a Evropského parlamentu o víceletém programu politiky rádiového spektra.

Úřad vzal současně do úvahy záměry budoucího využívání předmětného kmitočtového pásma, jak jsou uvedeny ve Strategii Správy Spektra, který projednala a schválila vláda české republiky na svém zasedání dne 3. června 2015.

Úřad dále vzal v úvahu skutečnost, že v letech 2012–2017 proběhly nebo aktuálně probíhají výběrová řízení – aukce za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů v pásmech 800 MHz, 1800 MHz, 2600 a 3700 MHz, které do velké míry uspokojily nebo uspokojí většinu potřeb zájemců o rádiové kmitočty pro poskytování celoplošných mobilních služeb vysokorychlostního přístupu k síti internet, již plně harmonizované pro použití nových moderních technologií (4G, 5G). V těchto všech evropsky harmonizovaných kmitočtových pásmech je s ohledem na počet držitelů práv k využívání rádiových kmitočtů vytvořeno dostatečně konkurenční prostředí.

Úřad dále oslovil společnost O2 jako držitele přidělu v přezkoumávaném kmitočtovém pásmu s výzvou k vyjádření se dotčeného subjektu před zveřejněním závěrů přezkoumání, v níž žádal o vyjádření k těmto bodům:

1. Plánuje držitel přidělu ukončení provozování technologie CDMA, která již není v souladu s využitím předmětného kmitočtového úseku podle PVRS, ještě před koncem platnosti přidělu rádiových kmitočtů?

2. Jakým způsobem dojde k migraci stávajících účastníků využívající kmitočty z předmětného pásma?

3. Jaké jsou další představy držitele přidělu o účelném využívání přidělených rádiových kmitočtů v předmětném kmitočtovém úseku?

Vyjádření O2 obdržel Úřad dne 14. července 2016. O2 uvedl k těmto bodům zejména:

Ad 1: Společnost O2 neplánuje ukončení provozování technologie CDMA ještě před koncem platnosti stávajícího platného přidělu rádiových kmitočtů.

Ad 2: O2 plánuje nadále předmětné kmitočty využívat i v časovém horizontu po ukončení platnosti stávajícího platného přidělu rádiových kmitočtů; záležitost migrace nebyla doposud žádným způsobem řešena, protože společnost O2 nemá konkrétní plány na ukončení provozování sítě CDMA v pásmu 450 MHz.

Ad 3: Společnost O2 zatím předpokládá využívání přidělených rádiových kmitočtů v předmětných kmitočtových úsecích pro nyní provozovanou technologii CDMA. V delším časovém horizontu, který je však momentálně obtížné přesněji časově predikovat, společnost O2 předpokládá nasazení technologie LTE anebo případně i jiných nových progresivních technologií v souladu s podmínkami budoucího technologicky neutrálního přidělu a podmínkami uvedenými v PVRS.

Následně Úřad oslovil O2 s výzvou k poskytnutí doplnění tohoto vyjádření, v níž žádal o vyjádření k těmto bodům:

1. Do jakého časového horizontu, resp. na jak dlouho (po uplynutí platnosti stávajícího přidělu rádiových kmitočtů) společnost O2 předpokládá využívání předmětných kmitočtů pro službu přístupu k síti internet pomocí celoplošné sítě elektronických komunikací ve standardu CDMA?

2. Pro jaké procento populace je v současnosti dostupná služba přístupu k síti internet poskytovaná společností O2 s využitím předmětných kmitočtů v pásmu 450 MHz? (Přesné vymezení pokrytých oblastí a též o podklady dokládající uvedený rozsah pokrytí, ze kterých výpočet pokrytí vychází.)

3. Kolik účastníků v současnosti využívá tuto službu? Na jaké nejdelší časové období jsou společností O2 uzavírány s koncovými účastníky smlouvy na poskytování služeb přístupu k síti internet pomocí celoplošné sítě elektronických komunikací ve standardu CDMA, provozované na předmětných kmitočtech?

4. Jak společnost O2 plánuje dále rozvíjet dostupnost služeb přístupu k internetu a pokrytí sítě elektronických komunikací, obojí ve standardu CDMA, s využitím předmětných kmitočtů v časovém horizontu uvedeném společností O2 v odpovědi na první dotaz výše?

Vyjádření O2 k doplňujícím otázkám obdržel Úřad dne 4. srpna 2016. O2 uvedla k těmto bodům skutečnosti, které označila za obchodní tajemství. Úřad vzal tyto skutečnosti v úvahu při provádění přezkumu, přičemž posoudil, zda tyto skutečnosti naplňují znaky dle § 504 OZ zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, tj. zda naplňují všechny znaky konkurenčního významu, určitelnosti, ocenitelnosti a nedostupnosti v příslušných obchodních kruzích. Z údajů v odpovědi, které nesplňují všechny tyto znaky, je možno uvést tyto skutečnosti:

- Přesné vymezení pokrytých oblastí je uvedeno na internetových stránkách společnosti O2: http://www.o2.cz/osobni/199436-mapa_pokryti_a_prodejen/ a služba přístupu k síti internet s využitím předmětných kmitočtů v pásmu 450 MHz dostupná pro 91,74 % populace ČR. Vysílačů CDMA je momentálně 468.
- Rezidentní zákazníci využívají tuto službu převážně proto, že nemají v dané lokalitě jinou možnost připojení. Jedná se např. o příhraniční oblasti a dále je služba využívána i např. chataři, což je ze stejného důvodu a dále navíc i vzhledem k dobré stabilitě připojení k síti. V těchto převážně odlehlých či hůře dostupných oblastech by společnost O2 na jiných kmitočtových pásmech, než v kmitočtovém pásmu 450 MHz, nebyla svým zákazníkům schopna za nákladově přijatelných podmínek zajistit rovnocennou náhradu ke službám nyní poskytovaným s využitím technologie CDMA¹.
- Smluvní úvazky v rezidentním segmentu jsou na 24 měsíců, v segmentu malých firem a podnikatelů je to řešeno rámcovými dohodami nebo tzv. profi dohodami v podobné délce. U všech těchto smluv je rovněž nastavena tzv. autoprolongace uzavřených závazků.
- Předpoklad provozování sítě CDMA je předpokládán maximálně v horizontu dalších dvou let od udělení obnoveného nového kmitočtového přidělu v pásmu 450 MHz tj. cca do února 2020.
- Společnost O2 plánuje předmětné kmitočty využít pro výstavbu nové mobilní sítě založené na modernějších technologiích pro zajištění služeb, jež tomuto segmentu zákazníků není za ekonomicky přijatelných podmínek možno poskytovat s využitím jiných kmitočtů v dalších kmitočtových pásmech, které společnost O2 v současnosti drží.
- V této souvislosti již plánuje společnost O2 požádat ČTÚ o udělení individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů pro experimentální a testovací účely se sítí LTE právě v pásmu 450 MHz, kde nyní využívá tyto kmitočty pro komerční síť CDMA dle svého přidělu.

Úřad dále v rámci přezkumu vzal v úvahu skutečnost, že dne 9. srpna 2016 obdržel od společnosti O2 žádost o změnu přidělu rádiových kmitočtů v úseku 451,3–455,74/461,3–465,74 MHz, v níž společnost O2 požadovala změnu ustanovení přidělu, týkajícího se podmínek využívání přidělených rádiových kmitočtů pro službu přístupu k síti internet pomocí celoplošné sítě elektronických komunikací ve standardu CDMA. Společnost O2 požadovala, aby po zbývající dobu platnosti přidělu byl přiděl změněn tak, aby byla oprávněna předmětné kmitočty využívat pro služby přístupu k síti internet pomocí celoplošné sítě elektronických komunikací pro širokopásmové digitální technologie bez omezení. Z důvodu této žádosti Úřad přerušil provádění přezkumu, zda trvají důvody pro omezení počtu práv.

Úřad v souladu s § 22a odst. 1 zákona provedl ve věci předmětné žádosti společnosti O2 o změnu přidělu veřejnou konzultaci, která byla zahájena dne 19. 8. 2016. Ve lhůtě stanovené dle § 130 odst. 6 a 7 Zákona správní orgán obdržel, vypořádal a zveřejnil připomínky vnesené dotčenými subjekty v rámci této veřejné konzultace. Následně v souladu s § 111 odst. 3 Zákona dne 14. 11. 2016 požádal o stanovisko k návrhu rozhodnutí o žádosti společnosti O2 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“). ÚOHS sdělil správnímu orgánu dopisem ze dne 13. 12. 2016, že k návrhu rozhodnutí nevznášá žádné připomínky. Uvedené stanovisko vzal správní orgán na vědomí. Rozhodnutí o nevyhovění žádosti o změně přidělu vydal Úřad dne 22. 12. 2016. Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel dne 16. 1. 2017 rozklad, který následně doplnil dne 21. 1. 2017 a 19. 2. 2017. Rozhodnutím správního orgánu II. stupně ze dne 12. 4. 2017 bylo rozhodnutí o nevyhovění žádosti zrušeno a případ byl vrácen k novému projednání správnímu orgánu I. stupně, Ke dni zveřejnění tohoto materiálu správní řízení ve věci této změny přidělu nadále pokračuje.

¹ Úřad na základě technických parametrů základnových stanic poskytovaných společnostmi O2 provedl porovnání pokrytí sítěmi CDMA a LTE 800 MHz společnosti O2 a dospěl k závěru, že v naprosté většině oblastí pokrytých sítí CDMA je dostupná též pokrytí LTE 800 MHz.

Konečně Úřad vzal v úvahu připravovanou novou právní úpravu stanovující oprávnění, resp. povinnost Úřadu na žádost dotčeného držitele přidělu rádiových kmitočtů provést jeho změnu k odstranění omezení jeho technologické neutrality a neutrality vůči službám, jak je obsažena v návrhu k doplnění do Zákona v podobě nového § 16 b), který obsahuje návrh Zákona o opatřeních ke snižování nákladů na budování vysokorychlostních sítí (text návrhu zákona byl schválen ve 3. čtení dne 7. 4. 2017 na 56. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu české republiky).

3. Závěr provedeného přezkumu

Na základě výše uvedeného Úřad postupoval při hodnocení zjištěného stavu podle požadavků § 20 odst. 4 Zákona takto:

a) nutnost zachování omezení počtu práv:

Důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz nadále trvají, neboť v tomto úseku je nadále poskytována veřejná služba širokopásmového přístupu k internetu pomocí celoplošné sítě elektronických komunikací. Udávané pokrytí v ČR v r. 2016 činí 91,74 % populace, i když počet uživatelů mobilního připojení k internetu s využitím těchto kmitočtů je klesající. Rádiové kmitočty jsou tedy účelně využívány. Využívání rádiových kmitočtů na základě podmínek přidělu je možné pouze při zachování omezení počtu práv. Vzhledem k budoucímu využití kmitočtového úseku sítěmi nových technologií lze očekávat vzrůst zájmu o tento kmitočtový úsek. Případné využití tohoto kmitočtového úseku moderními digitálními technologiemi je možné rovněž za předpokladu zachování omezení počtu práv.

b) účelné využívání přidělených rádiových kmitočtů dosavadním držitelem přidělu:

Jak je uvedeno výše, dosavadní držitel přidělu poskytuje službu přístupu k internetu ve standardu CDMA s dostatečným pokrytím i počtem účastníků. Individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů bylo držiteli přidělu vydáno pro celý předmětný úsek. Využívání rádiových kmitočtů je v souladu s plánem využití rádiového spektra. Přidělené rádiové kmitočty jsou tedy využívány účelně.

c) technické podmínky dalšího využívání rádiových kmitočtů:

Technické podmínky využívání rádiových kmitočtů jsou pro účely využití rádiových kmitočtů držitelem dosavadního přidělu stanoveny tímto přidělem. Podle příslušné části Přílohy Plánu využití rádiového spektra, a v souladu s vládou schválenou Strategií správy spektra, je strategickým záměrem Úřadu liberalizace podmínek pro využití tohoto úseku kmitočtového spektra budoucími perspektivními technologiemi, které mohou toto pásmo využívat.

d) zájem dosavadního držitele přidělu o předmětné rádiové kmitočty:

Zájem dosavadního držitele přidělu o předmětné rádiové kmitočty vyplývá ze skutečnosti, že v uvedených kmitočtových pásmech poskytuje veřejně dostupnou službu velkému počtu uživatelů a nadále s nimi uzavírá smluvní vztahy na dobu překračující ukončení platnosti přidělu rádiových kmitočtů. Držitel ve svém vyjádření v rámci tohoto přezkumu uvedl, že má zájem provozovat stávající síť v uvedených kmitočtových úsecích i v době po ukončení platnosti stávajícího přidělu. Držitel přidělu dále uvedl, že v budoucnu má zájem provozovat v daném pásmu síť nových generací (LTE). Využití technologie LTE však není v souladu s technickými podmínkami přidělu uděleného dosavadnímu držiteli přidělu a není proto relevantní pro účely tohoto přezkumu, který je prováděn s ohledem na blížící se konec doby platnosti dosavadního přidělu rádiových kmitočtů.

Držitel přidělu ve svém vyjádření k tomuto přezkumu uvedl, že plánuje využívat rádiové kmitočty v přezkoumávaném pásmu pro technologie souladné s technickými podmínkami a účelem jeho přidělu do února 2020. Úřad s ohledem na toto vyjádření provedl přezkum na období dvou let od konce platnosti stávajícího přidělu, tedy do 7. 2. 2020 v případě využití stávající technologií CDMA. Úřad však současně s ohledem na výše uvedený návrh změny Zákona v podobě zařazení nové úpravy pro změnu přidělu rádiových kmitočtů (viz výše informace o návrhu nového § 16b Zákona) dospěl k názoru, že platnost závěrů přezkumu, tj. existence důvodů pro další omezení počtu práv v daném kmitočtovém pásmu je dána i pro budoucí technologicky neutrální využití příslušných rádiových kmitočtů.

e) fungování hospodářské soutěže v oblasti elektronických komunikací:

Vzhledem k tomu, že pro poskytování širokopásmového přístupu k internetu mají stávající operátoři k dispozici další vhodná pásma, která tuto službu umožňují, zejména po provedení aukcí v letech 2012–2017, které umožnily (a umožní) zájemcům získat pro služby širokopásmového přístupu další kmitočtové úseky vhodné a harmonizované pro využití nových moderních technologií (4G) nebude omezením počtu práv na období do 7. 2. 2020 v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz, které umožňuje pouze možnost využití technologie CDMA hospodářská soutěž v oblasti poskytování služeb širokopásmového přístupu narušena. I v případě, kdy by z důvodu účinnosti navrhované nové právní úpravy (viz výše informace o návrhu nového § 16b Zákona) Úřad stanovil podmínky využití předmětného úseku rádiového spektra na principu technologické neutrality, nebylo by fungování hospodářské soutěže s ohledem na specifický charakter daného kmitočtového pásma a jeho významně omezený rozsah, na který je omezení práv uplatněno.

Další využití předmětného kmitočtového úseku ovlivní několik faktorů, které v době provádění přezkumu nejsou přesně známy. Tím základním faktorem je zejména navrhovaná nová právní úprava směřující k zajištění principu technologické neutrality a neutrality vůči službám přidělu rádiových kmitočtů podle návrhu nového § 16b Zákona (viz výše). Tato nová právní úprava by měla zásadní dopad i do aktuálně probíhajícího správního řízení ve věci žádosti společnosti O2 o změnu současného přidělu rádiových kmitočtů.

Ze všech výše uvedených důvodů má proto Úřad za to, že je třeba i nadále zachovat omezení počtu práv v kmitočtovém úseku 451,3–455,74 / 461,3–465,74 MHz a umožnit tak další využívání dotčených rádiových kmitočtů pro účel, ke kterému jsou přiděleny, s platností minimálně do 7. 2. 2020, přičemž dobu, na kterou bude možno vydat nový přiděl rádiových kmitočtů, a technické podmínky vztahující se k využívání předmětných rádiových kmitočtů, bude možno stanovit až v řízení o žádosti o udělení nového přidělu podle § 20 odst. 5 Zákona.

*čj. ČTÚ-65 183/2016-613/XII. vyř.
odbor správy kmitočtového spektra*